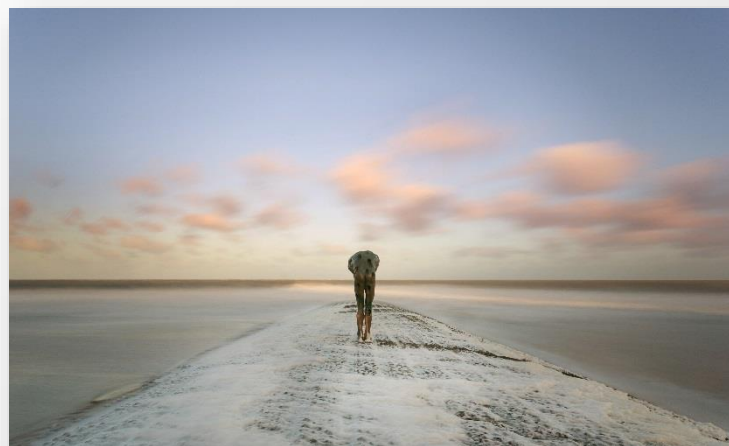

Het gebruik van filters bij landschapsfotografie

Myriam Vos

Waarom zijn er filters nodig ?

Myriam Vos

Het dynamisch bereik van een camera is de verhouding van het felste licht tot het zwakste licht dat nog kan worden waargenomen.

Als mens kunnen we met onze ogen en hersenen een veel hoger dynamisch bereik zien dan onze digitale camera's kunnen.

We kennen bijvoorbeeld allemaal de situatie bij een zonsopgang.

Wanneer we de voorgrond goed belichten krijgen we een overbelichte lucht of als we de lucht goed belichten dan gaat de voorgrond veel te donker of zelfs bijna zwart zijn.

Er bestaan verschillende methodes om deze beperkingen van onze camera te omzeilen. Door HDR, blending, filters, enz ...

Histogram = correct belichten

Myriam Vos

Het histogram toont het aantal pixels van elke kleur van zwart aan de linkerzijde van de grafiek tot wit aan de rechterzijde.
De horizontale as toont het tonale bereik van zwart links tot wit rechts.
De verticale as toont het aantal pixels voor elk tonaal bereik in de foto.

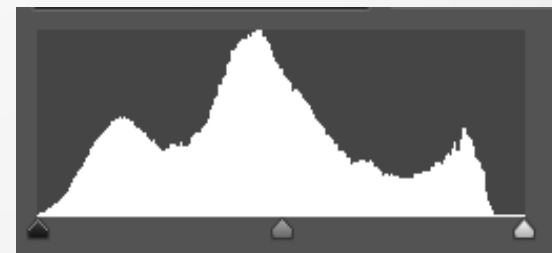
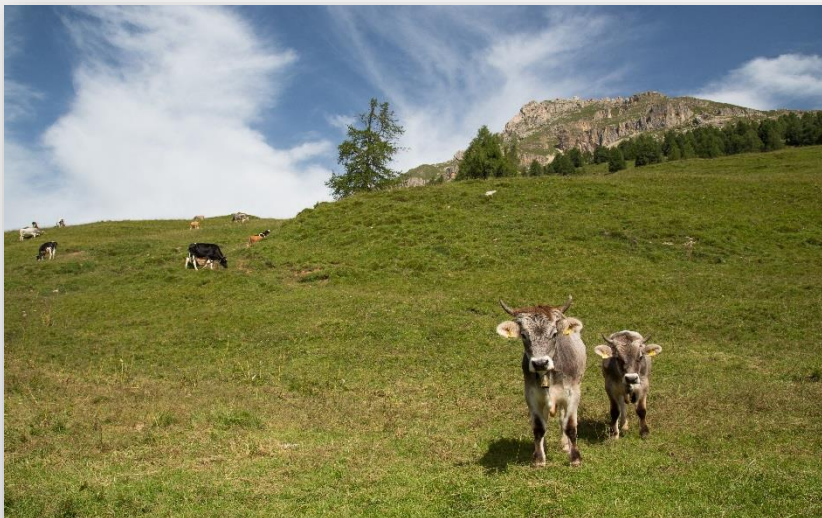
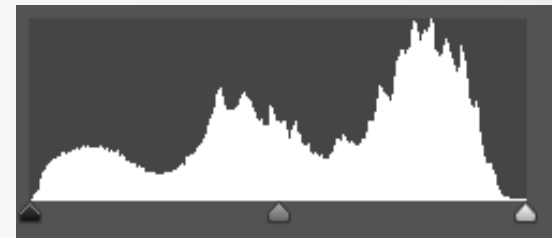
Het belangrijkste dat we moeten onthouden van het histogram is dat we moeten vermijden dat de pixels tegen de rand op lopen, zowel links als rechts.

Als ze links tegen de rand oplopen, is de foto onderbelicht met verlies aan detail in de donkere partijen.

Als ze rechts tegen de kant oplopen, is de foto overbelicht, met verlies aan detail in de hoge lichten.

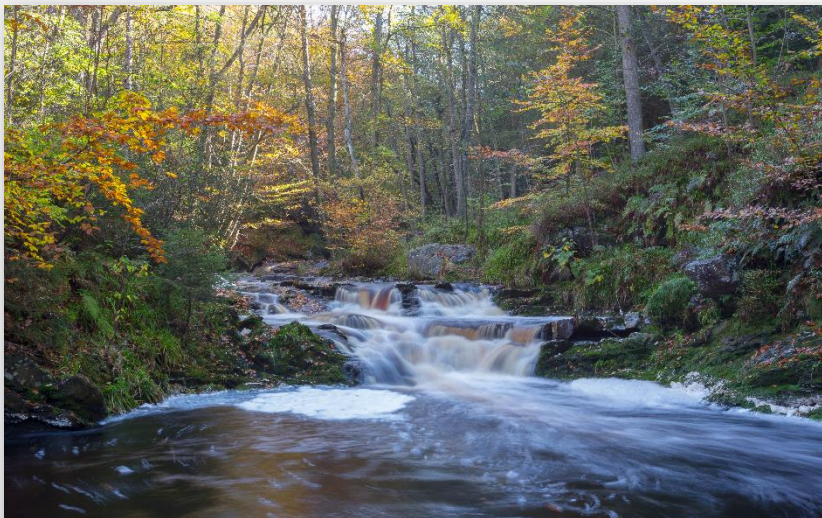
Voorbeelden correcte belichting

Myriam Vos

Voorbeelden correcte belichting

Myriam Vos

Filtersystemen : Schroeffilters

Myriam Vos

Voordelen

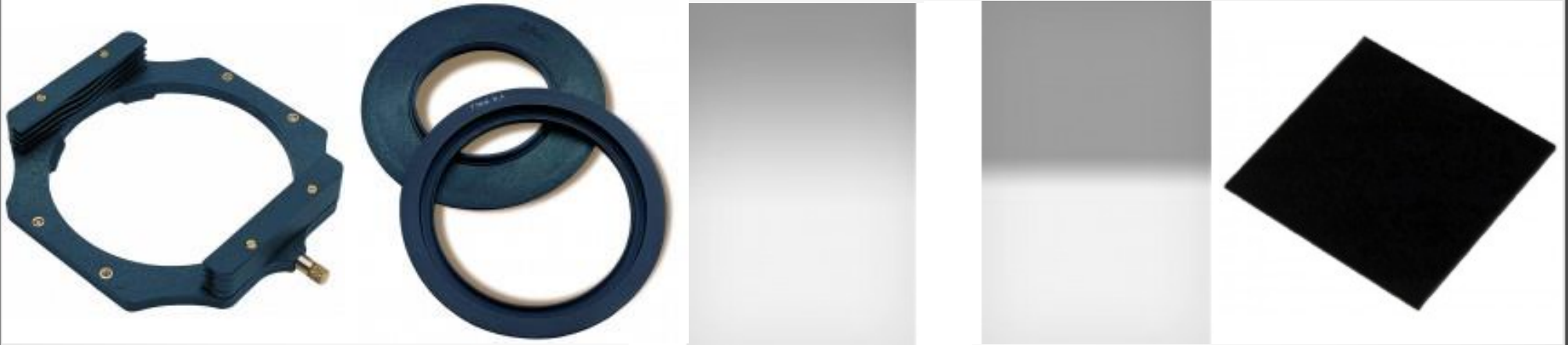
- Gemaakt van glas en dus minder krasgevoelig
- Lagere prijsklasse

Nadelen

- Vaak verschillende filters nodig naargelang de diameter van elke lens.
- Sneller vignettering, zeker wanneer je de filters gaat combineren.
- De overgang van de grijsverloopfilter zit altijd in het midden en dat geeft beperking aan je compositie.

Filtersystemen : Schuiffilters

Myriam Vos

Voordelen

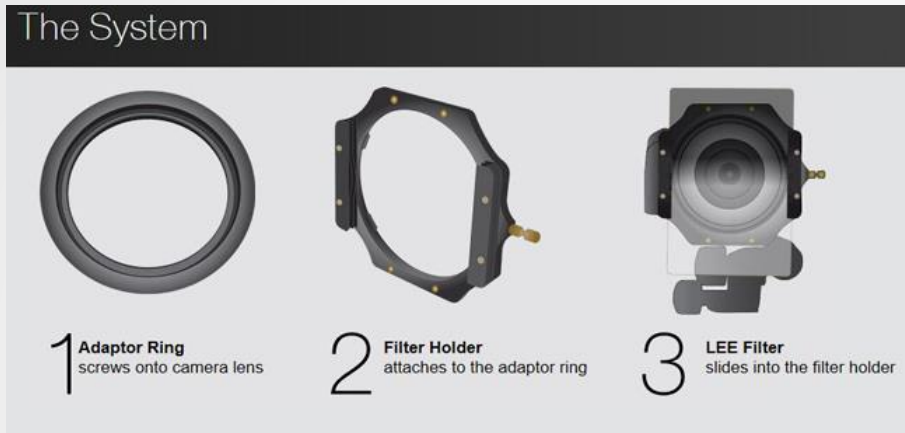
- Door gebruik van een adapterring kan je één filterset gebruiken voor verschillende diameters van lenzen
- Weinig of geen vignettering
- Flexibel in gebruik doordat je de overgang zelf kan plaatsen waar je wil.

Nadelen

- Gemaakt van superieure optische polymeren, een soort superieure plastic en hars. Iets gevoeliger voor krassen dan glas. (Maar uit ondervinding valt dat toch wel erg mee.)
- Hogere prijsklasse

Grijsverloopfilters (schuifstelsel)

Myriam Vos

Bij een grijsverloopfilter hebben we een donker en een licht gedeelte. Het is de bedoeling dat het donkere gedeelte het licht gaat tegenhouden. Op deze manier wordt het contrastverschil tussen de lucht en de voorgrond verminderd en krijgen we meer detail in beide delen van de foto.

Grijsverloopfilters (schuifstelsel)

Myriam Vos

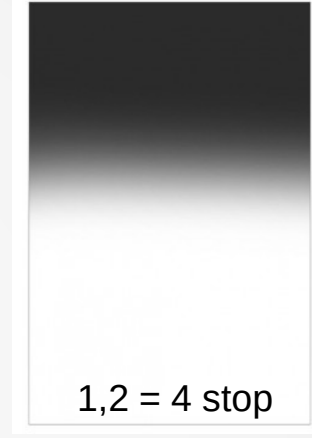
Er bestaan verschillende sterktes van verloopfilters. We spreken hier dan over verschillende stops. 1 stop houdt minder licht tegen dan 3 stops bijvoorbeeld.

Er bestaan verloopfilters met een “soft” verloop en andere zijn met een “hard”

Zachte verloopfilters

Myriam Vos

Voordelen

- Gebruiksvriendelijker doordat ze gemakkelijker te positioneren zijn. Door het zachte verloop valt een fout geplaatste horizon minder op.
- Handig om te gebruiken wanneer er bvb bomen aan de horizon staan.

Nadelen

- Bij een zonsop- of ondergang is het licht in het midden net het sterkste en daar houdt deze filter net minder licht tegen

LEE ND Soft 0.3 + 0.6 + 0.9

Myriam Vos

LEE ND Soft 0.9

Myriam Vos

LEE ND Soft 0.6

Myriam Vos

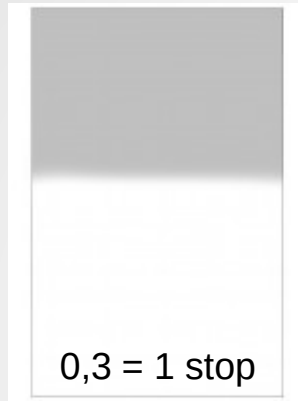
LEE ND Soft 0.6 + 0.9

Myriam Vos

Harde verloopfilters

Myriam Vos

Voordelen

- Filtert zowel boven als in het midden evenveel waardoor de lucht mooi egaal gekleurd is.
- Wanneer de filter perfect is geplaatst geeft het meestal een natuurlijk resultaat.

Nadelen

- Wanneer er objecten boven de horizon uitsteken, zoals bomen, gebouwen dan is deze filter minder bruikbaar.
- De filter moet perfect gepositioneerd worden.

LEE ND Hard 0.6 + 0.9

Myriam Vos

LEE ND Hard 0.6 + 0.9

Myriam Vos

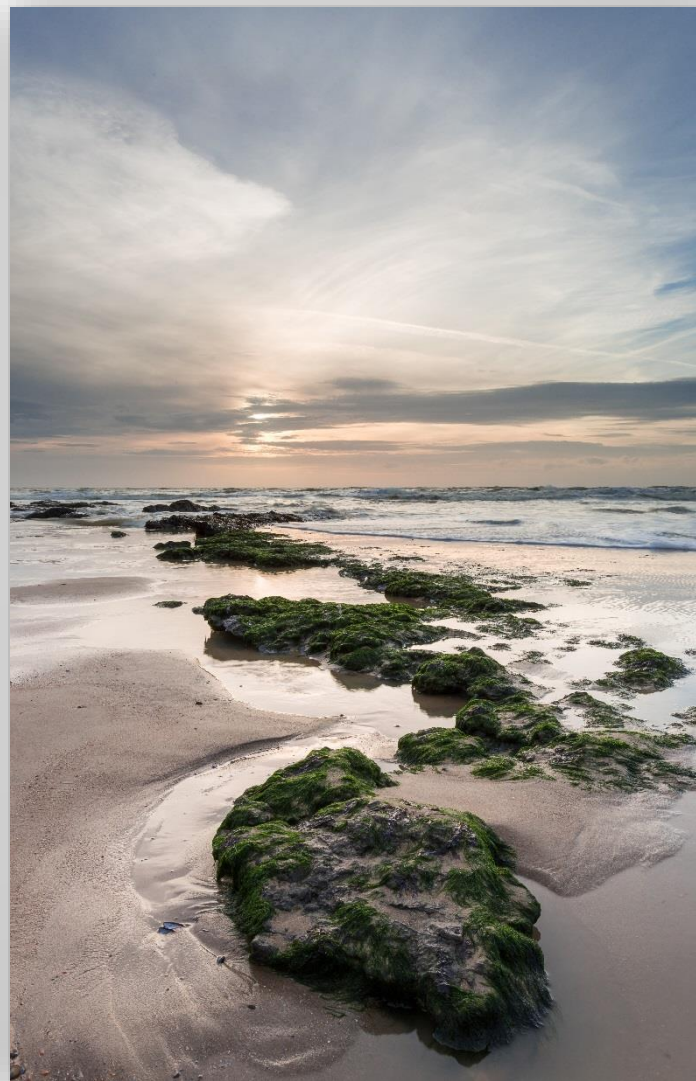
LEE ND Hard 0.6 + 0.9

Myriam Vos

LEE ND Hard 0.6 + 0.9

Myriam Vos

Grijsfilters

Myriam Vos

*Variabele grijsfilter
(schroef)*

*Grijsfilter (schroef)
met vaste stops*

*Grijsfilter (schuif)
met vaste stops*

Zoals je hierboven kan zien bestaan er ook hier de verschillende systemen, schroef of schuif.

Maar bij de “schroef”-grijsfilters heb je ook nog een “variabele” grijsfilter. Dit wil zeggen dat door te draaien aan de filter je kan kiezen hoeveel stops je wil hebben. In werkelijkheid blijkt echter dikwijls dat deze filters hun werk niet goed doen en als je bvb 8 stops kiest dat het er dan in werkelijkheid maar 4 stops zijn. Wat het dan ook heel vervelend maakt om te berekenen welke sluitertijd je nu moet gaan kiezen. Daarom ben ik persoonlijk absoluut geen voorstander van dit systeem.

Waarom grijsfilters ?

Myriam Vos

- Het verschil tussen een grijsverloopfilter en een grijsfilter is dat een grijsfilter helemaal grijs is in dezelfde tint of stop.
- Ze worden gebruikt om licht tegen te houden.
- Door grijsfilters te gebruiken creëren we langere sluitertijden. Doordat de grijsfilters in verschillende sterktes bestaan kan deze sluitertijd langer of korter zijn. Al naargelang hoeveel licht we willen tegenhouden.
- Ze worden ook gebruikt om beweging in water of wolken vast te leggen.

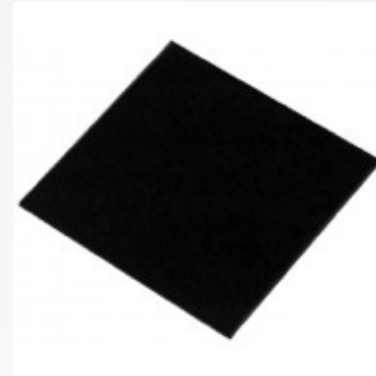
6 stops – 10sec (F22 – Iso 50)

Myriam Vos

Bigstopper of 10-stopper

Myriam Vos

- De bigstopper waar je veel over hoort spreken is eigenlijk gewoon de 10stops grijsfilter van LEE maar ook andere merken beschikken hierover.
- Bij een 10-stopper worden er 10-stops licht tegengehouden waardoor je met extreem lange sluitertijden kan werken.
- Het gebruik van een 10-stopper is niet zo simpel in gebruik doordat je camera geen beeld heeft in de zoeker want met die 10-stops zie je niets meer en dus werkt ook de autofocus, witbalans of lichtmeting niet meer. Hierdoor werken we dan ook veel op de bulb-stand van ons toestel.

Werkwijze bigstopper

Myriam Vos

- We werken altijd met statief !
- Afstandsbediening is ook praktisch ofwel gebruiken we de timer functie.
- Bepaal je compositie alvorens de filter wordt geplaatst. Ook dit doe je op statief zodat de compositie hetzelfde blijft als we de filter op de camera plaatsen.
- Maak een testfoto (nog steeds zonder de filter) en controleer de belichting. Dikwijls geeft 1stop over belichten het beste resultaat. Kijk wat de waardes van je sluitertijd en diafragma zijn.
- Zet de camera in bulb-stand en *zet je autofocus af*. Controleer nu je diafragma. Het diafragma moet hetzelfde zijn als bij de testfoto.
- Schuif of schroef de filter voor de lens.
- Bereken de sluitertijd in combinatie met je filter (*zie volgende pagina*).
- Dek de zoeker af en afdrukken met je afstandsbediening.

Werkwijze bigstopper

Myriam Vos

Een handige tool om je sluitertijd te berekenen zijn de volgende tabellen. Ikzelf heb dit afgedrukt en geplastificeerd en het zo altijd rond mijn hals hangen. Ondertussen bestaan er ook aps voor je GSM maar ik wil het risico niet lopen dat deze in de zee valt 😊

Big Stopper	10 stops
Normal Shutter Speed	With Big Stopper
1,000th	1 second
500th	2 seconds
250th	4 seconds
125th	8 seconds
60th	15 seconds
30th	30 seconds
15th	1 minute
8th	2 minutes
¼	4 minutes
½	8 minutes
1 second	16 minutes
2 seconds	32 minutes

Little Stopper	6 stops
Normal Shutter Speed	With Little Stopper
1,000th	15th of a second
500th	8th of a second
250th	¼ of a second
125th	½ of a second
60th	1 second
30th	2 seconds
15th	4 seconds
8th	8 seconds
¼	15 seconds
½	30 seconds
1 second	1 minutes
2 seconds	2 minutes

Zonder bigstopper & met bigstopper

Myriam Vos

1/15 sec

60 sec

Zonder bigstopper & met bigstopper

Myriam Vos

1/8 sec

120 sec

Zonder bigstopper & met bigstopper

Myriam Vos

1/30 sec

30 sec

10stops – 123sec (F13 – Iso 160)

Myriam Vos

Welke merken

Myriam Vos

Schroeffilters :

- **B+W**

Schuiffilters :

- **LEE** (www.leefilters.com) Deze website is trouwens altijd een bezoekje waard omdat hij boordevol handige en goede tips staat en ook de filmpjes tonen aan hoe je goed werkt met filters.
- **FORMATT- HITECH** (www.formatt-hitech.com)

Dit zijn volgens mij de betere filters, maar dit is enkel mijn persoonlijke mening.

Bedankt voor uw aandacht

Myriam Vos

www.myriamvos.jalbum.net

myriam.vos8@gmail.com

